

नेपाल राष्ट्र बैंक

बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग

पत्र संख्या : बै.वि.नि.वि./नीति/परिपत्र/घ/०३/०८२/१३

केन्द्रीय कार्यालय

बालुवाटार, काठमाडौं

फोन नं. : ०१-५७९९६४१/४२/४३/४४

Website : www.nrb.org.np

पोष्ट बक्स : ७३

मिति : २०८२/०८/१६

इजाजतपत्रप्राप्त “घ” वर्गका लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरु,

महाशय,

यस बैंकबाट “घ” वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरुलाई जारी गरिएको एकीकृत निर्देशन, २०८१ मा संलग्न तालिकाबमोजिम संशोधन/परिमार्जन/थप गरिएको हुँदा सोहीबमोजिम गर्नु गराउनु हुन नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ को दफा ७९ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी यो निर्देशन जारी गरिएको छ ।

भवदीय,

(राम पौडेल)

कार्यकारी निर्देशक

बोधार्थ :

१. श्री नेपाल राष्ट्र बैंक, गभर्नरको कार्यालय ।
२. श्री नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालय, वित्तीय क्षेत्र व्यवस्थापन तथा संस्थान समन्वय महाशाखा, सिंहदरबार, काठमाडौं ।
३. श्री नेपाल राष्ट्र बैंक, लघुवित्त संस्था सुपरिवेक्षण विभाग ।
४. श्री नेपाल राष्ट्र बैंक, आर्थिक अनुसन्धान विभाग ।
५. श्री नेपाल राष्ट्र बैंक, कानून महाशाखा ।
६. श्री नेपाल लघुवित्त बैंकर्स संघ ।

**यस बैंकबाट “घ” वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरुलाई जारी गरिएको एकीकृत निर्देशन, २०८१
मा संशोधन/परिमार्जन/थप ।**

क्र.सं.	व्यवस्था नं.	विद्यमान व्यवस्था	संशोधित व्यवस्था
१.	निर्देशन नं. २/०८१ को बुँदा नं. १ को (अ) संशोधन ।	१. (अ) लघुवित्त वित्तीय संस्थाले प्रवाह गरेको कर्जा/सापटको साँवा वा व्याज भुक्तानी हुनु पर्ने भाखा नाघेको अवधिका आधारमा सम्पूर्ण कर्जा सापटलाई देहाय बमोजिम वर्गीकरण गर्नु पर्नेछ :- (क) असल (Pass) : भाखा ननाघेका र १ महिनासम्म भाखा नाघेका कर्जा/सापट । (ख) सूक्ष्म निगरानी (Watch List) : १ महिनादेखि बढीमा ३ महिनासम्म भाखा नाघेका कर्जा/सापट । (ग) कमसल (Sub-standard) : ३ महिनादेखि बढीमा ६ महिनासम्म भाखा नाघेका कर्जा/सापट । (घ) शंकास्पद (Doubtful) : ६ महिनादेखि बढीमा १ वर्षसम्म भाखा नाघेका कर्जा/सापट । (ङ) खराब (Loss) : १ वर्षभन्दा बढी अवधिले भाखा नाघेका कर्जा/सापट । (च) पुनरतालिकीकरण/पुनरसंरचना: बुँदा नं. ७ बमोजिम कर्जा सापट । असल र सूक्ष्म निगरानी तथा पुनरतालिकीकरण/पुनरसंरचना गरिएका कर्जालाई “सक्रिय कर्जा” (Performing Loan) र कमसल, शंकास्पद तथा खराब कर्जालाई “निष्क्रिय कर्जा” (Nonperforming Loan) भनिनेछ ।	१. (अ) लघुवित्त वित्तीय संस्थाले प्रवाह गरेको कर्जा/सापटको साँवा वा व्याज भुक्तानी हुनु पर्ने भाखा नाघेको अवधिका आधारमा सम्पूर्ण कर्जा सापटलाई देहाय बमोजिम वर्गीकरण गर्नु पर्नेछ :- (क) असल (Pass) : भाखा ननाघेका र १ महिनासम्म भाखा नाघेका कर्जा/सापट । (ख) सूक्ष्म निगरानी (Watch List) : १ महिनादेखि बढीमा ३ महिनासम्म भाखा नाघेका कर्जा/सापट । (ग) कमसल (Sub-standard) : ३ महिनादेखि बढीमा ६ महिनासम्म भाखा नाघेका कर्जा/सापट । (घ) शंकास्पद (Doubtful) : ६ महिनादेखि बढीमा १ वर्षसम्म भाखा नाघेका कर्जा/सापट । (ङ) खराब (Loss) : १ वर्षभन्दा बढी अवधिले भाखा नाघेका कर्जा/सापट । (च) पुनरतालिकीकरण/पुनरसंरचना असल, सूक्ष्म निगरानी तथा बुँदा नं. ७ बमोजिम पुनरतालिकीकरण/पुनरसंरचना गरिएका कर्जालाई “सक्रिय कर्जा” (Performing Loan) भनिनेछ । साथै, कमसल, शंकास्पद, खराब कर्जा तथा बुँदा नं. ८ बमोजिम पुनरतालिकीकरण गरिएका कर्जालाई “निष्क्रिय कर्जा” (Nonperforming Loan) भनिनेछ ।

यस बैंकबाट “घ” वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरूलाई जारी गरिएको एकीकृत निर्देशन, २०८१
मा संशोधन/परिमार्जन/थप ।

क्र.सं.	व्यवस्था नं.	विद्यमान व्यवस्था	संशोधित व्यवस्था
२.	निर्देशन नं. २/०८१ मा बुँदा नं. ८ थप गरी क्रमसंख्या मिलान गरिएको ।	हाल नरहेको ।	८. कर्जाको पुनरतालिकीकरण सम्बन्धी व्यवस्था (क) “पुनरतालिकीकरण” भन्नाले ग्राहकले लिएको कर्जाको भुक्तानी गर्ने अवधि/समय बढाउने प्रक्रियालाई बुझिनेछ । (ख) ऋणीको ऋण तिर्ने क्षमतामा ह्रास आएको विषयमा लघुवित्त वित्तीय संस्था विश्वस्त भएमा ऋणीले पेश गरेको लिखित कार्ययोजनासहित देहायका आधारमा कर्जालाई पुनरतालिकीकरण गर्न सक्नेछ :- (१) कर्जा सम्बन्धी सम्पूर्ण आवश्यक कागजात तथा धितो कर्जाको हकमा सुरक्षण समेत पर्याप्त भएको प्रमाण, (२) कर्जा असुल हुने सम्भावनाबारे इजाजतपत्रप्राप्त संस्था विश्वस्त भएको आधार, तथा पुनरतालिकीकरण मार्फत व्यवसायको निरन्तरताका सम्बन्धमा संस्था आश्वस्त भएमा, (३) कर्जालाई पुनरतालिकीकरण गर्न लिखित कार्ययोजना पेश हुनुका अतिरिक्त त्यस्तो कर्जा पुनरतालिकीकरण गर्दाको दिनसम्म असुल हुन बाँकी ब्याजको कम्तीमा पच्चीस प्रतिशत ब्याज रकम असुल उपर भएको । (ग) पुनरतालिकीकरण गरेको कर्जाको हकमा सो वापत देहायबमोजिम कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम गर्नु पर्नेछ :

यस बैंकबाट “घ” वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरुलाई जारी गरिएको एकीकृत निर्देशन, २०८१
मा संशोधन/परिमार्जन/थप ।

क्र.सं.	व्यवस्था नं.	विद्यमान व्यवस्था	संशोधित व्यवस्था								
			(१) पुनरतालिकीकरण गर्ने समयमा सक्रिय वर्गमा वर्गीकरण भैरहेका कर्जालाई देहायबमोजिमका सबै अवस्थाको पालना गरी पुनरतालिकीकरण गरिएमा न्यूनतम १२.५ प्रतिशत कर्जा नोक्सानी व्यवस्था गर्नु पर्नेछ : अ. पहिलो पटक पुनरतालिकीकरण गरिएमा । आ. समान किस्तामा भुक्तानी हुनेगरी पुनरतालिकीकरण गरिएमा । (२) पुनरतालिकीकरण गर्ने समयमा सक्रिय वर्गमा वर्गीकरण भैरहेका कर्जालाई माथि बुँदा नं. (१) मा उल्लेखित बाहेकको अवस्थामा पुनरतालिकीकरण गरिएमा न्यूनतम २५ प्रतिशत कर्जा नोक्सानी व्यवस्था गर्नु पर्नेछ । कमसल, शंकास्पद तथा खराब वर्गमा वर्गीकरण भैसकेका कर्जाहरुलाई पुनरतालिकीकरण गर्दा पूर्ववत् कायम गरिएको कर्जा नोक्सानी व्यवस्था कायम राख्नु पर्नेछ । (३) पुनरतालिकीकरण गरिएका कर्जामा कायम कर्जा नोक्सानी व्यवस्था लगातार दुईवर्षसम्म कर्जा नियमित भएको अवस्थामा बाहेक कुनै समायोजन गर्न पाइने छैन ।								
३.	निर्देशन नं. २/०८१ सँग सम्बन्धित अनुसूची निर्देशन	<table><tr><th>विवरण</th><th></th></tr><tr><td>१. सक्रिय कर्जा सापट</td><td></td></tr></table>	विवरण		१. सक्रिय कर्जा सापट		<table><tr><th>विवरण</th><th></th></tr><tr><td>१. सक्रिय कर्जा सापट</td><td></td></tr></table>	विवरण		१. सक्रिय कर्जा सापट	
विवरण											
१. सक्रिय कर्जा सापट											
विवरण											
१. सक्रिय कर्जा सापट											

यस बैंकबाट “घ” वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरुलाई जारी गरिएको एकीकृत निर्देशन, २०८१
मा संशोधन/परिमार्जन/थप ।

क्र.सं.	व्यवस्था नं.	विद्यमान व्यवस्था		संशोधित व्यवस्था	
	फा.नं.घ २.१ मा संशोधन ।	१.१ असल कर्जा १.२ सूक्ष्म निगरानी १.३ पुनरतालिकीकरण/पुनरसंरचना		१.१ असल कर्जा १.२ सूक्ष्म निगरानी १.३ पुनरतालिकीकरण/पुनरसंरचना	
		२. निष्क्रिय कर्जा सापट		२. निष्क्रिय कर्जा सापट	
		२.१ कमसल २.२ शंकास्पद २.३ खराब		२.१ पुनरतालिकीकरण/पुनरसंरचना २.२ कमसल २.३ शंकास्पद २.४ खराब	
		३. कुल कर्जा सापट (१ + २)		३. कुल कर्जा सापट (१ + २)	
		४. कर्जा नोक्सानी व्यवस्था		४. कर्जा नोक्सानी व्यवस्था	
		४.१ असल ४.२ सूक्ष्म निगरानी ४.३ पुनरतालिकीकरण/पुनरसंरचना ४.४ कमसल ४.५ शंकास्पद ४.६ खराब ४.७ अतिरिक्त ४.८ तेस्रोपक्षको धितोमा प्रवाह भएको कर्जाको लागि थप		४.१ असल ४.२ सूक्ष्म निगरानी ४.३ सक्रिया पुनरतालिकीकरण/पुनरसंरचना वर्गका ४.४ निष्क्रिय पुनरतालिकीकरण/पुनरसंरचना वर्गका ४.५ कमसल ४.६ शंकास्पद ४.७ खराब ४.८ अतिरिक्त ४.९ तेस्रोपक्षको धितोमा प्रवाह भएको कर्जाको लागि थप	
		५. गत त्रयमाससम्मको कर्जा नोक्सानी व्यवस्था		५. गत त्रयमाससम्मको कर्जा नोक्सानी व्यवस्था	
		५.१ असल ५.२ सूक्ष्म निगरानी ५.३ पुनरतालिकीकरण/पुनरसंरचना ५.४ कमसल ५.५ शंकास्पद ५.६ खराब ५.७ अतिरिक्त ५.८ तेस्रोपक्षको धितोमा प्रवाह भएको कर्जाको लागि थप			

यस बैकबाट “घ” वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरुलाई जारी गरिएको एकीकृत निर्देशन, २०८१
मा संशोधन/परिमार्जन/थप ।

क्र.सं.	व्यवस्था नं.	विद्यमान व्यवस्था	संशोधित व्यवस्था																																						
		<table><tr><td>६. यस त्रयमासको नोक्सानी व्यवस्था फिर्ता</td><td></td></tr><tr><td>७. यस त्रयमासको थप कर्जा नोक्सानी व्यवस्था</td><td></td></tr><tr><td>८. यस त्रयमासमा थप/फिर्ता</td><td></td></tr><tr><td>९. कुल कर्जा नोक्सानी व्यवस्था (५(६+७)</td><td></td></tr><tr><td>खुद कर्जा (३-४)</td><td></td></tr></table>	६. यस त्रयमासको नोक्सानी व्यवस्था फिर्ता		७. यस त्रयमासको थप कर्जा नोक्सानी व्यवस्था		८. यस त्रयमासमा थप/फिर्ता		९. कुल कर्जा नोक्सानी व्यवस्था (५(६+७)		खुद कर्जा (३-४)		<table><tr><td>५.१ असल</td><td></td></tr><tr><td>५.२ सूक्ष्म निगरानी</td><td></td></tr><tr><td>५.३ सक्रिया वर्गका पुनरतालिकीकरण /पुनरसंरचना</td><td></td></tr><tr><td>५.४ निष्कृत्य वर्गका पुनरतालिकीकरण /पुनरसंरचना</td><td></td></tr><tr><td>५.५ कमसल</td><td></td></tr><tr><td>५.६ शंकास्पद</td><td></td></tr><tr><td>५.७ खराब</td><td></td></tr><tr><td>५.८ अतिरिक्त</td><td></td></tr><tr><td>५.९ तेस्रोपक्षको धितोमा प्रवाह भएको कर्जाको लागिथप</td><td></td></tr><tr><td>६. यस त्रयमासको नोक्सानी व्यवस्था फिर्ता</td><td></td></tr><tr><td>७. यस त्रयमासको थप कर्जा नोक्सानी व्यवस्था</td><td></td></tr><tr><td>८. यस त्रयमासमा थप/फिर्ता</td><td></td></tr><tr><td>९. कुल कर्जा नोक्सानी व्यवस्था (५(६+७)</td><td></td></tr><tr><td>खुद कर्जा (३-४)</td><td></td></tr></table>	५.१ असल		५.२ सूक्ष्म निगरानी		५.३ सक्रिया वर्गका पुनरतालिकीकरण /पुनरसंरचना		५.४ निष्कृत्य वर्गका पुनरतालिकीकरण /पुनरसंरचना		५.५ कमसल		५.६ शंकास्पद		५.७ खराब		५.८ अतिरिक्त		५.९ तेस्रोपक्षको धितोमा प्रवाह भएको कर्जाको लागिथप		६. यस त्रयमासको नोक्सानी व्यवस्था फिर्ता		७. यस त्रयमासको थप कर्जा नोक्सानी व्यवस्था		८. यस त्रयमासमा थप/फिर्ता		९. कुल कर्जा नोक्सानी व्यवस्था (५(६+७)		खुद कर्जा (३-४)	
६. यस त्रयमासको नोक्सानी व्यवस्था फिर्ता																																									
७. यस त्रयमासको थप कर्जा नोक्सानी व्यवस्था																																									
८. यस त्रयमासमा थप/फिर्ता																																									
९. कुल कर्जा नोक्सानी व्यवस्था (५(६+७)																																									
खुद कर्जा (३-४)																																									
५.१ असल																																									
५.२ सूक्ष्म निगरानी																																									
५.३ सक्रिया वर्गका पुनरतालिकीकरण /पुनरसंरचना																																									
५.४ निष्कृत्य वर्गका पुनरतालिकीकरण /पुनरसंरचना																																									
५.५ कमसल																																									
५.६ शंकास्पद																																									
५.७ खराब																																									
५.८ अतिरिक्त																																									
५.९ तेस्रोपक्षको धितोमा प्रवाह भएको कर्जाको लागिथप																																									
६. यस त्रयमासको नोक्सानी व्यवस्था फिर्ता																																									
७. यस त्रयमासको थप कर्जा नोक्सानी व्यवस्था																																									
८. यस त्रयमासमा थप/फिर्ता																																									
९. कुल कर्जा नोक्सानी व्यवस्था (५(६+७)																																									
खुद कर्जा (३-४)																																									

**यस बैकबाट “घ” वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त लघुवित्त वित्तीय संस्थाहरुलाई जारी गरिएको एकीकृत निर्देशन, २०८१
मा संशोधन/परिमार्जन/थप ।**

क्र.सं.	व्यवस्था नं.	विद्यमान व्यवस्था	संशोधित व्यवस्था
४.	निर्देशन नं. ३/०८१ को बुँदा नं. २ मा संशोधन गरिएको ।	२. खुद्रा कर्जा कारोबार गर्ने लघुवित्त वित्तीय संस्थालाई देहाय बमोजिमको कर्जा सीमा कायम गरिएको छ । (ग) विपन्न तथा न्यून आय भएका समूहमा आवद्ध भएका वा नभएका व्यक्तिहरुलाई स्वीकारयोग्य धितो लिई कृषि, लघु उद्यम वा व्यवसाय सञ्चालन गर्न प्रयोजन खुलाइ प्रतिव्यक्ति बढीमा रु.७ लाख रुपैयाँसम्म लघुकर्जा उपलब्ध गराउन सकिनेछ । समूहमा आवद्ध भएको सदस्यलाई एकै अवधिमा समूह कर्जा वा धितो कर्जा मध्ये कुनै एक कर्जा मात्र प्रवाह गर्न सकिनेछ । तर, यस पूर्व प्रवाह भएको कर्जाको हकमा साविक बमोजिमको भुक्तानी तालिका अनुसार कर्जा चुक्ता गर्न यस व्यवस्थाले बाधा पुगेको मानिने छैन ।	२. खुद्रा कर्जा कारोबार गर्ने लघुवित्त वित्तीय संस्थालाई देहाय बमोजिमको कर्जा सीमा कायम गरिएको छ । (ग) विपन्न तथा न्यून आय भएका समूहमा आवद्ध भएका वा नभएका व्यक्तिहरुलाई स्वीकारयोग्य धितो लिई कृषि, लघु उद्यम वा व्यवसाय सञ्चालन गर्न प्रयोजन खुलाइ प्रतिव्यक्ति बढीमा रु.१५ लाख रुपैयाँसम्म लघुकर्जा उपलब्ध गराउन सकिनेछ । समूहमा आवद्ध भएको सदस्यलाई एकै अवधिमा समूह कर्जा वा धितो कर्जा मध्ये कुनै एक कर्जा मात्र प्रवाह गर्न सकिनेछ ।